GAZETA
DE TRANSILVANIA.

ANȢ.L (КȢ ПРЕАНАЛТА ВОІЕ.) AL VII-LEA

Nro 11. *Brashov, 7. Fevruarie.* 1844.

Gazeta aceasta ese regulat de dóȣ orĭ ne septъmъnъ. Preцul eĭ ampiresъ kȢ al foieĭ pentrȣ minte, inima mi literatъrъ este ne ȣn an 8 fiorinĭ (24 doĭzecerĭ) arvinț ∧n afarъ, iar ∧n Brashov 7 fior. arg. Prenumeraцia pentrȣ Brashov mi цinet se face la redakцie mi la editorul, iar ∧n afarъ la k. k. poщe mi la mulцi bunĭ DD. kolektorĭ mi anume ∧n Iashi la D. Dim. Nika, iar ∧n Bukarescĭ la D. Iosif Romanov mi la D. Fridr. Valbaum, livrarĭ.

Alte ideĭ istoriko-politice.

(Ka ∧nkeiere la cele zice ∧n Nr. 5 a. k.)

Npterpicele naцiĭ ale trekъtelor veakrĭ, de kare noĭ ne minunъm, axpsaъ ele la kulmea kultureĭ mi a glorieĭ, de unde mai sus sъ ȣn fie nъtъt merge, ci sъ rekadъ ∧n nimicul lor? Noĭ avem ∧ntъriri a unora ȣn o nou krede nici odatъ. Superlativul nonoarъlor kъzъte saȣ stince aȣ fost mi este numai nъrat. Duhul omului are ȣn kъmp de kultivare foarte ∧ntins, adekъ de ne nъmъnt nъnъ la cerig. Duhul nonoarъlor stъ din sъma toatъ a duhurilor mi a minцilor avelor oameni, din karii stъ lotaro nonor. kutare naцie. Duhul omenesk, prin urmare mi al nonoarъlor este strins rudit kȢ ∧nsaш Dumnezeimea mi este menit a se apropia kъt se poate mai mult de avegaш Dumnezeime. Deci dakъ multe nonoar s'aȣ ∧nъlцat nъnъ la ȣn lok mi anoĭ aȣ kъzut ori aȣ anus kȢ supet, prichina fu, kъ ele in massa ∧nsi sitaserъ de skopul pentrȣ kare slujt prindite ne avest pъmъnt, ele nъrusiserъ kalea moralitцeĭ, sitaserъ drepturea mi adenurul, kare este ∧nsuш Dumnezeimea; toatъ slava lor fusese kaш de aur kȢ nichoare de lut. Dakъ spr. n. vekiĭ Romani mi Elini ar fi cinet ∧n oki din preme ∧n preme princhinii, „iubeщe ne de aproapele tъu ka ne tine ∧nsuщi," „tot ce voieщi ka sъ цi fakъ цie altuĭ, fъ mi tu altora," negrenit kъ noĭ am vedea ne Roma veke ∧nflorind nъnъ astъzi mi Atina nu ar fi suferit a se mitui de ȣn despot macedonean. — Sъ trecem dela moralъ, la produktele duhului omenesk. DakъRomanilor, Elinilor saȣalтor nonoarъ vekĭ kare цiea tinъri slove ne monede mi fъcea inskripцii tuiate mi skovite ∧n metalurĭ saȣ lemne, lear fi trekut nprin minte, a ce folosi de avea mъiestrie ka sъ tinъriaskъ kurцi ∧ntrecui mi lumina duhurilor lor ∧n lok de a se nъstra ∧n urma nuцine kurцi manuskripte, sъ o fie lucrat ∧n mii mi milioane de esemplare, prekut o facem noĭ astъzi, supuneцimi, unde era sъ fie kulmea mъrimei celor vekĭ? Noĭ adekъ slujtem de avea nъrere, kъ nu Gutenberg aȣ fost cel dintъiu afluторiu al tinerului, ci ∧naintea lui kȢ doi mii mi mai mult de ani toцi avegiaш, karii aȣ tinъrit litere mi inskripcii ne monede mi nepotrivirea celor vekĭ fu, kъ nici unuia nu i nokni nprin kap, a da avegilor veremi mъiestrii o ∧ntindere mai mare. — Dakъ tipografia, praful de nunik, magnetul, Amerika mi Australia, putereа aburului, telegraful, elektricitatea, aeronautika mi ∧nkъ mai altele kutova se afla ne premiul lui August, ce era sъ fie de lume ∧n rъstimp de o mie ont sute de ani, unde era sъ stea Romanii! De ar ∧nvia astъzi Demostenes mi Ciceron avele doi bъrbi de abur ale antikitцeĭ, de s'ar nodea unul ne curtea Kofiskului mi vestalul ne ai Tiberiului mi ar porni ne ȣn vasel de abur kȢ ȣn admiral, kare ar cinea ∧ntr'o mъnъ o retorik tinъrit ne xhrtie veliu, ∧n alta ȣn veasornik, iar kȢ okii ar privi kund la kompas, kund iar la termometrȣ saȣ la barometrȣ: aȣ n'ar sta avegi ∧nveaferi ai antikitцeĭ, ka mi veĭ mai simplaĭ sъtenaшi din veakul nostrȣ, din pricinъ kъ eĭ n'ar kunoaщe nici karte tinъrit, nici veasornik, nici kompas, termometrȣ saȣ barometrȣ, nici o mulцime de alte ukrurĭ inventate de 1800 ani ∧nkoace? Kȣ kъtъ naivitate ar mъrturisi avegi burbaцi marĭ: noi am rupt giaцa, n'am pregutit nuȣ kule, ∧nsъ la nici o kulme n'am ajuns; mi voi fii veakului al 19lea sъ ȣn ъ ameniцi a krede, kъ duhul omenesk are vreun hotar ne avest pъmъnt. Oameni, inimi mor, generacii, ce trek; omul ∧nsъ vel general rъmъne mi propъnescue; mi dakъ o parte din omenime, adekъ ȣn nonor, o naцie anume, avegiaста se ∧ntъmpl din vina moralъ mi din ne'nцelegerea eĭ; ba ∧nkъ de veĭ kъta mai strins, ele nu anun nici decът. Generaciile eline mi romane din veakuri ∧n veakuri, na sъ zik omul mi'aȣ tot skutut koaja avegiaста nъmъntească trupul; dar duhul avelora aȣ rъmas pentrȣ toate veremile, kȢ avegea deosebire ∧nsъ, kъ el n'aȣ rъmas relegat numai ∧ntr'o Atik saȣ Italie, ci s'aȣ rъvъrsat ∧n toate nurcile nъmъntului mi aȣ produs frumuseцe ∧nmiite. Kare cenit, ce profet ne va spune, nъnъ ∧nkъt se vor folosi veakurile viitoare de

bjbv

прегътіріле че се фак ын времіле ноастре пентрѫ ачелеаш?

Аша есте кѫ не ва фі рѫшине а не лъса ын воіеа врітеі ші а орѫлуі фаталіст? Ноі маі мълт декът тоці чеілалці іѫвіцій меі фраці авем чеа маі стрінсъ даторіцъ а не фолосі де цінцеле скоасе де алцій ла лъмінъ ші а траце дін ачелеаш елементе де віацъ не віторіѳ. Десхідем історіа ші вом ведеа, кѫ мълці, вълле ші кълміле Дачіеі дела ынчепътул пеатърілор пътълтулуі ші пънъ астъзі аѳ фост тотдеаѳна маі мълціѳмітате декът алте църі европене. Дела ноі чеі де акѳма се чере ръспѫндіреа лъмінеі ын ачесте църі; саѳ дакъ ноі не вом лепеда, вор вені алцій ші ноі вом плъті фоарте скъмп келтѳіала оспъцулуі, адекъ кѫ віаца.

TRANCLVANIA.

Брашов. Кърквъеѳ. Меркърі ын 2. Февр. к. в. авърът пінсоаре маі тоатъ зіоа. Жоі ын 3. черъл се лъмінъ, ынкът авіа се ведеа мъціні норі сърпірі ічі коло, кънd деодатъ пе ла 9 ½ чеасърі ынаінтеа амієзіі ні се арътаръ доі кърквъеі пѫ департе де соаре чева маі ын жос де меридіан, спре ръсъріт. Дънл дін ачеі кърквъеі ера ынтінс ын сетічерк дела норд спре амієзі ші авеа колоаре (фецe) маі слабе, іар челалалт ні се арътъ кѫ колоаре фоарте вій, ынсъ скърт, асемънеа ънві арк пъмаі ка де чінчі пасе градърі тъіат дінтр'ън черк. Фенометъл цінѳ ка ѳн ½ чеас. Възънd ноі ачеастъ раръ жѳкъріе а патърсі акѳм ын тезъл іерней, съ пѫ не міръм дакъ чітім ын цірліе вените дін Австріа, кът ла Клостернайѳърг ын Декемвріе а. т. тръсні ын о бісерікъ. Мінънат еші Доамне!

Клѫж. Атъеле газете дін Клѫж (Ир. 12) ынші тълмъч кътева колоане кѫ пъблікареа кътора мішелій ші челецівірі. Маі ынтъіѳ де тоате зіселе фоі се аратъ фоарте не-ындестълате кѫ поліція Клѫжълуі, пентрѫ каре ні ші пъи свпт пас кътева ынвінвірі дестъл де гроасе. Де ачі ынколо се дескріе врѫта ынтърекере ескатъ дін прічіна ънві бал пікпік ынтре къціва арістокраці карій ынші цін преа сѳс пасъріле ші ынтре ѳн пъмър де четъцені, неповълі, карій се ынгълфъ силіндсе а жѳкъце кѫ пасъл тот ана сѳс. Пентрѫ ачест бал газета „Трекътъл ші Презентъл“ дъ о лекціе фоарте аспрѫ ънора кът ші алтора. — О адънкъ скърбіре пе кънпінсе, кънd чітіръм ші деспре ѳн есчес врът а кътора стъдѳнці дін класеле філософіче а кр. лічеѳ, кѫ атът маі адънкъ, кѫ кът ні ведем пъмъці парте маре тот Ромъні ші ынкъ Ромъні де фамілій, а ле кърор сінгѫра пъдежде ші мънгъіере есте кѫна пъртаре а фіілор лор пріп школі. Авзі коло, фечорі де ромън, філософі съ се ынъете ын беръріе ші съ спаргъ ферестріле ші капъл ънві четъцан чінстіт! Де маі мълці анї ынчетасерѫ саѳ чел пцін се фоарте ръріссръ есчесвріле челе марі але стъдѳнцілор дін Клѫж. — Газета „Ынпъртъшітоаре аѳ ачестеі цірі пѫ нъмі пе тоці чеі аместекаці ын ачеа блъстъмъціе; чі нѳсе ла врът ѳн „шчл.;“ віне ера дакъ ні нъміа пе тоці; аша ші нъмеле челорлалці стъдѳнці де хірѫргіе ші де дрептърі, карій се кътърѫ ын оспъцъріа Тіполі требѳеа съ ні лесарате. Саѳ пічі пе ънвл саѳ пе тоці. Сърачі нърінці, кът ѫ келтѳіці ънії ші чел маі ѳн ѫрмѫ кредіарѳ пентрѫ фііі вощрії, фърѫ а ці ѳнде о вор скоате! — Кѫ ачест прілеж пѫ не пътем реціпеа дела мъстрареа ачелор нърінці, ын патріа ноастрѫ, карій дѫнъче ынші дѫк саѳ ынші тріміт фііі ла школъ, апоі кѫ анії ынтреці пѫ дескід кніле професорілор ші а діректорілор, ка съ маі ынтребе преодатъ де пъртареа ачелораш. Маі ла ѫрмѫ се потенеск ѳіецій, къ дънъ 10—15 анї петрекѫці прін класе дін фечорій лор пѫ се алеце німік саѳ маі німік. Тінерій слѫт ънвъреі ла кредѫ, сі дакъ пѫ сінт прео контролъ стрінсъ дін партеа нърінцілор, преа адессорі вітъ де сіне, алвнекъ ші кад; ынсъ ваі, къдереа лор есте пентрѫ тотдеаѳна.

— Кѳпоскът е, къ лъкъторіі сѳѳърбіілор (махала) дін Клѫж слѫт партеа чеа маі маре оамені фоарте нечопліці, гровіані, сетоші де сънце. ын зілеле трекъте еші о чеатъ дін ачеі оамені крѫзі ынаінтеа кърцеі Домнълуі цінерал, каре се ѫторчеа дін о къльторіе офічалъ ші ънвл ісві кѫ о секъре асквцітъ ын коперта кърцеі, ынкът нѳцін де пѫ се прімеждві кіар віаца цінеросълуі офіцер. Адекъ Клѫженії се ынкред ын але лор прівілеціврі? Рѫшіне съ ле фіе! —

ѲNГАРІА.

Пожон. Дієтал. (Десбатерї ын прівінца ноълві к. рескріпт.) Патріеа ынтреагъ ащептъ кѫ маре інтерес ка съ вазъ, че рефлексіі ва маі авea дієта ѳнгаріеі а фаче ші ла ноъл кр. рескріпт дін 23. Ianѳаріе, ынтрѫ каре Маіестатеа Са реџеле ынші дескопере дін ноѫ преапалта са воінцъ ын прівінца лімвеі магіаре ші але алтор лімві дін ѳнгаріа. Дечі матеріа ачеаста се ші лъѳ ла дескатере ын шедінца чіркълърѳ дін 30. Ianѳаріе ла каса депътацілор. Пре'нсемнъм, къ сфътъріле ачелеі зіле авърѫ карактерѫ де о кѫкърне комвнъ. Чел дінтъіѳ депътат каре ворбі, рекпоскѫ ын ноъл к. рескріпт о політікъ пърчезътоаре дін кѫет кърат, адъогънd къ ачі саѳ адеверіт ачеа зісъ: „Чеа маі кѫнъ політікъ есте сінчерітатеа (сінцъл кърат, фърѫ віклешуг).“ Дънъче топархъл ѳнгаріеі фъгъдъі къ не віторіѳ ва ворбі кътрѫ ачеастъ царѫ ын лімва сі кіар, се кѫпіне ка ші дін партеа патріоцілор съ ынчете не віторіѳ політіка не'нкредерії ші а ретрацерії ші оамені гѫверналві съ пѫ маі фіе прівіці ка контрарі аі націоналітъцеі ш. а. Дънъ ачестеа к. рескріпт се лъѳ ынаінте дін нѫмт ын нѫмт. Ънії се опріръ ла ачеле кѫвінте але рескріптълві, прін каре Маіестатеа Са се ындърѫ нърінцеще а деклара, къ дънъ че ын віторіѳ лімва лецілор ва фі чеа магіарѫ, сфатъл кр. локоцііторіѳ се ва ынсърчіна а фаче ші традѫкції автентіче ын челелалте лімві, каре се ворбеск ын ачеастъ патріе (цернаѫ, славоаѫ, ромънѫ,) пентрѫ ка ші челор де алте націі съ ле се факъ ынлесніре де а кѳпоаще лецііле. Чеі маі мълці ынсъ афларѫ, къ ші ачі Маіестатеа Са монархъл фаче пъмаі чеea че се кѫпіне, пентрѫ кълецііле пѫ ш'ар ажѳнце скопъл, дакъ лъкъторіі

пѣ леар дпцелеще ші афаръ де ачеаста асемепеа мъсъръ се цине де administraţie, іар пѣ де леціпіре, прін ѣртаре гъверпълві о асемепеа мъсъръ дплеспітоаре пѣ і с'ар пътеа дпвіта. Термпвл де пасе апі пѣс пептрѣ депътаціі кроацілор, двпъ каре ші ачеціа ар фі даторі а ворві ла діетъ пѣмаі дп лімба магіаръ, дѣдѣ іаръші прілеж ла десватері лѣпці; пептрѣ къ вші воіеа а чере, ка депътаціі кроаці дпдатъ де астъзі съ ші пъръсеаскъ лімба латінъ. Асемепеа клавсла рескріптвлві дп каре се зіче, къ магіарій дпкъ съ фіе даторі а пріті скрісориле латіне але кроацілор, дакъ ачеціа пріпеск пе челе вигъреші, афлі ла вші маре дппротівіре; алціі іаръші о лѣаръ маі кѣ кѣпът ші адаоссръ, къ де ші Кроація пѣ'ші поате пъстра есістіпца са фъръ Бнгаріа, дар ачеаста дпкъ аре чеа маі пеапърат требвіпц de літорал, саѣ адекъ de мареа адріатікъ. Ачі вп депътат помепі кавінтеле впві скріітор кроат каре аѣ зіс пѣ de мълт, къ вра кроацілор асвпра вигърілор есте фоарте веке тръгвпдѣсе дпкъ din веакъл лві Людовік I. (патръ сѣте апі) ші аліанца дпсоцітъ de връ пѣ е бпекѣвпътатъ. Апа дар Бнгаріа ка чеа маі таре съ каѣте пѣмілоаче де дппъчѣіре, іар дп пітеле кроацілор дпкъ съ прпдъ рѣдъчіпъ фрѣтосъл кавпт ал крѣіескълві рескріпт, „артопіа." — Маі зіceръ впіі кѣ пърере de рѣѣ, пептрѣ че съ пѣ фіе дптродѣсъ лімба магіаръ ші ка лімбъ de edѣкаціе дп тоате шкоалеле din патріе (адекъ дп марі ші мічі фъръ осеѣіре de паціе!! —); дар чеі маі мълці трекъръ песпе de ачест пвпт. Дп сфършіт хотърърea фѣ, къ пхптърі'ле дате прін кр. рескріпт съ фіе прімите, іар пептрѣ челе дпкъ пedoкъпdite съ се факъ репрезепціе пої.

— Дп каса магпаділор цінѣ патрѣ зіле сфътъіреа дп каѣса кроацілор повілі дела Тѣрополіа, карії прекѣт ціш дптр'о адѣпаре de комітат фѣсесеръ бътъі. Dіспътеле лѣаръ маі ла ѣрпъ вп карактер de дптъртъчѣпе.

ЦАРА РОМЪПЕАСКЪ.

Бѣкърещі, 27. Іапѣаріе. „Дпвъцеторвл Сатѣлві," кпірінde піпце пѣблікъції але міпістерівлві din лъпътрѣ, din каре кпноащет, къ дп ѣртареа проіепътвлві лецівіт de а се дптемеіа шкоале елементаре прін тоате сателе прінціпатвлві дп впеле жѣдеце с'аѣ ші депѣміт ші с'аѣ апіезат дпвъцеторії кѣ кіп офіціал. Апа дп жѣдецвл Мехедінці прімір пѣміре de дпвъцеторі 69 іпші, дп жѣдецвл Слам Рѣмпік 41 ші дп жѣдецвл Олт 25 іпші. Фрѣтос, преа фрѣтос! Скоателі Вої пътерпічілор пе лъквіторі din дптъперек ші din вмбра морцеі, арътаці дппедерат, къ дп тоатъ прівіпца сълптеці ші воіці а фі пъріпції ші апъръторії, іар пічі одатъ апъсъторії лор, ші еі ка піпце фіі кредіпчоші ші іввіторі пѣ въ вор пъръсі дп зілеле де пъпаспе, чі ші вор да авереа ші віаца пептрѣ ачеіа, де карі вор фі афлат, къ ле апъръ патріеа кѣ кѣцет кърат. Кредеці Вої тоці, къ попорвл дп тоате веакърі'ле ші дп тоате църі'ле аѣ цівт съ фіе реквпоскътор'ів кътрѣ вінефъкътор'ії съі ші апомаліе дела ачеастъ регълъ пе аратъ історіа пѣмаі пе аколо, впде інтріганції аѣ цівт съ атеціаскъ капетеле ші съ стріче сітцвл чел вп фіреск ал оатепілор, ка съ пѣ поатъ кѣпоаще пе проклеці din ъпцерії пъзіторі.

Тот міпістерівл din лопътрѣ фѣ сілт а порвпчі din поѣ пъстрареа білетърілор de вотезѣ, че слът даторі преоції а да пе пѣмеле вотезацілор. —

□ Бѣкърещі, 26. Іап. Мълте чітіръм дп газетеле стреіне асвпра черчетърей дп каѣса ревелілор дела Бръіла din вара трекътъ. Еѣ въ дпкредіпцезѣ, къ din ачеастъ черчетаре прea пцпіп адепър аѣ есіт ла лѣмінъ пъпъ дп міпътвл ачеста ші пічі къ ва есі вша кървпd. Апої дар пъзіці-въ фоарте віпе, а пѣ кредe тоате кътe аѣзіці ші чітіці. —

Chronicà.

Монтепегро. Жѣрпалеле пѣблікъ кѣ деосевіт інтерес ачеа ціре, кътк Влъдікъл din Монтепегрѣ, каре прекът цівт кѣ тоцій есте тотдеодатъ ші стъпъп аі ачелеі църѣце мѣптоасе ші сълътъчоасе, аѣ дптрепріпс дп Іапѣаріе че трекѣ о кълъторіе ла Віепа дп Аѣстріа. Преасфінція Са меарсе пе ла Тріест, впde черчетѣ ші театрвл de оперъ. Скопвл кълъторіеі Влъдікълві ла Віепа се редѣче кат ла ѣрмътоареле пѣптері: 1) ка влъдікъл прін рѣгаре дп персоапъ ла соліеа рѣсаскъ din Віепа съ міжлочіаскъ а і се маі мърі сѣма de вапі пе карea о траце пе тот апвл кѣ тітълъ de ажѣторіѣ дела Рѣсіа; 2) двпъче Монтепегрінії скъпарѣ din мъпъ'ші інсѣлеле Врапіпа ші Лесапdріа ші тоате дптеркърі'ле лор de але реапѣка дела Тѣрчі кѣ сіла артелор аѣ рѣмас dепарте, влъдікъл се дпчеаркъ а ле рекъщіга пе кале діпломатікъ; 3) се маі спвпе, къ влъдікъл ва репої пегоціаціі'ле дпчепѣте кѣ Рѣсіа de маі мълт време, двпъ каре кътева мії de Монтепегрінї dедаці кѣ ръсвоіѣл de мѣпте ар требві съ треакъ ла Кавкас ші апіезъпdѣсе аколо съ се ощеаскъ кѣ фолос асвпра Черкасіепілор. Се кредe адекъ, кътк влъдікъл е спъріат кѣ Монтепегрінії дпмълціпdѣсе прea таре, пѣ ш'ар маі пътea къщіга храпа de тоате зілеле дп патріа лор, къчі дела рѣпічвпі ла каре слът dедаці фоарте, лі с'аѣ тъіат маі тоате къіле. Оаре Монтепегрінії афаръ de пѣртареа пѣцеі п'ар маі пътea дпвъца ші феліврі de мецепѣгрі двпъ каре съ се поатъ хръпі? Доар' кълъторіа дптрепрінсъ дп Европа ва маі децента дп преасфінцітъл ші алте інтересе афаръ de інтересъл артелор.

Рѣсіа ші Полопіа. Еврей се афлъ дп чеа маі маре десперацие пептрѣ сіла че лі се фаче, de а се мята дела марціні 50 версте маі dепарте дп лоптрвл църсі. Песте 30 мії фамілії аѣ съ'ші мѣте лъквіпца парте маре акът дп кап de еарпъ. Се спвпе къ вші еврей с'ар дпвіа а трече ла Молдавіа; дар гъверпвл ачелві прінціпат ва фаче фоарте дпцелепцеще, дакъ пѣ ва маі сѣфері пічі пе вп сѣфлет de еврей а іптра дп лоптрѣ. Пареці-се, къ пѣмітвлві гъверп пічі кіар din прівіпцъ політікъ пѣ іар прea вепі ла сокотеалъ а пріті еврей фѣгарі.

Цертапіа. Сахсен Кобврг-Гота. Вп сверап din конфедерація цертапъ трекѣ ла алтъ віацъ. Дпълцімea Са Ерпест, дѣка domni-

bjbv

торїѹ de С. Кобѹрг. Гота мѹрі ꙟн 29. Іанѹаріе dimineaца ловіт de апоплексіе (гѹтъ) ꙟн плъмънї. Ръпосатѹл сѹверан с'аѹ фост пъскѹт ла 2. Іанѹаріе 1784, прін ѹрмаре мѹрі ꙟн връстъ de 59 анї. Ѹрмашѹл ꙟї есте прінцѹл Ернест пъскѹт ла 21. Іѹніе 1818.

Франца. Паріс, 26. Іан. Десватереа асѹпра adресеї че требѹе съ се факъ ла кѹвънтѹл de трон вені іаръш ла ѹн пѹнт фоарте інтересант, adекъ ла ꙟмпѹтареа ші de с'ар пѹтеа осъndіреа леціtіміщілор, adекъ а ачелор партizанї, карії de ші ла анѹл 1830 аѹ жѹрат кредінцъ поѹлѹї реце, тотѹш dореск а ревеdеа ꙟн трон пе ѹнѹл din ѹрмашії лѹї Карол ал Хлеа челѹї алѹнгат, adекъ пе тінърѹл dѹкъ de Bordaux. Прілеж ла ачесте ꙟмпърекерї нóъ dъdѹ маї dъѹнъzї кълъторіа пѹмітѹлѹї Dѹкъ ла Лондон, ѹnde апої алергаръ чеї маї мѹлцї аї лѹї партizанї францоzї, ка съ'л кортеніаскъ. Ꙟнтре ачещїа фѹ ші фаітосѹл оратор ші deпѹтат Берріер. Ѹрмареа аспрелор мѹстрърї че авѹръ а сѹфері леціtіміцїї фѹ, къ къціва din тръпшії карії ера мъdѹларї аї камереї deпѹтацілор, ꙟшї лъпъdаръ постѹріле de deпѹтацї; Берріер ꙟнсъ ші кѹ алцї doї ащерпѹръ камереї ші о протестаціе енерціоасъ, ꙟнтрѹ кареа се сілеск а аръта, къ прін клаѹсѹла мѹстръtоаре din adресъ леціtіміщілор лі се фаче сілъ ші пъпасте, кълкъndѹлісе ѹнеле dрептѹрї ші скѹтелї, че требѹе съ аїбъ орї че фатріе політікъ ꙟн ѹрмареа деклараціеї din 7. Аѹгѹст 1830.

— Ꙟнаінте кѹ 24 de анї, кънd ші ꙟн Франца маї ера лотерії, сінгѹр лъкѹіторії din Паріс пѹнеа пе ан ла лотеріе къте 29 міліоане франчї, акѹм пѹ маї пѹн німік. Din контръ пе ачеле времї ла каселе de пъстрат (Sparcassa) пѹ пѹнеа німінї нічї ѹн dінарїѹ. Ꙟн zілеле поастре ꙟнсъ — прекѹм се възѹ ші din сокотеала фъкѹтъ пе анѹл трекѹт — се пѹн ла пъстраре банї кѹ камътъ маї ѹшѹрікъ апроапе ла 36 міліоане франчї. Ла 1842 пѹмърѹл іншілор, карії аѹ пѹс бънішорї ла спаркасе тъіе пѹмърѹл de 150 мії. Nѹмърѹл ачеста ал пъстръторілор креще din ан ꙟн ан. Атѹнчї ші акѹма! — Ꙟнкъ чева: Маї de мѹлт ла Паріс din ѹна міе прѹнчї пъскѹцї къте 205 се афла арѹнкацї пе ла порцї ші бісерічї (фіindкъ ера din пат пелеціѹіт); акѹма din ѹна міе се маї афлъ пѹмаї къте 120 арѹнкацї. Чіне ар креde! Ва съ zікъ моралітатеа орї кѹм, фаче ꙟнаінтаре ші ꙟн Паріс. Dар ꙟнкъ de п'ар фі амара съръчіе продѹсъ прін преа мареа мѹлціре а лъкѹіторілор, кѹм ші прін неоменоаса мъіестріе а къторва.

О ФАПТЪ КРѸDЪ ШІ СПѸРКАТЪ.

Фапта че о deскріем ачі, мерітъ а фі пѹблікатъ ꙟн тоате лімбіле, пентрѹ-ка ѹра ші осъnda тѹтѹлор оаменілор чінстіцї съ ажѹнгъ ші съ ꙟнфере din тоате ѹнгїѹріле лѹмеї пе спѹркатѹл пелеціѹіт.

О фетіцъ тінъръ фечоаръ невіноватъ din соціетатеа ѹнеї dame, а къреї бърбат ціне ѹн пост de челе маї ꙟналте ла прінцѹл Карол ꙟн Glienecke, се ꙟнтоарсе пе dрѹмѹл de фер dела Берлін ла Почdam. Кънd се dъdѹ жос din карѹл кѹ авѹр, пѹ маї афлъ нічї о dрошкъ ші фѹ сілітъ а мерце пеdеастръ. Сеара ера; ніще калфе de мещерї веці фіind, есѹ ꙟнаінтеа фетіцеї че ера пѹмаї сінгѹръ ші ꙟнчеп а о пъкъжі. Ꙟнтр'ачееа віне о dрошкъ. Кавалерѹл каре се афла ꙟн ачееа, пе некѹноскѹте кіамъ пе фетіцъ фъгъdѹіndѹ'ї апъраре ші лок лънгъ сіне пънъ акасъ. Фечоара ꙟн стареа кѹм се афла, че съ факъ, прімеще ꙟмбіереа de апъраре кавалереаскъ кѹ мѹлцъмітъ. Пѹціне чеасѹрї dѹпъ ачееа пе фетіцъ о афларъ ꙟн старе ꙟнфрікошатъ ла подѹл din Гліенеке. Спѹркатѹл ꙟї ръпісе че авеа маї скѹмп ꙟн віацъ, ел о нечінсті! — Ачеа фаптъ de рѹшіне скърві пе тот омѹл чінстіт. Ꙟнсъ реціле Прѹсіеї че фъкѹ? Пѹсе прец о сѹтъ галбенї ачелѹїа, каре ар deскопері пе кѹрварїѹл. Ѹн берарїѹ din Почdam ѹрмѣ нобілеї пілde а монархѹлѹї ші пѹсе прец о сѹтъ талерї прѹсіенї ачелѹїа, каре ар щі аръта пѹмърѹл фіакърѹлѹї, ꙟн каре се афласе блъстъматѹл ꙟн кѹтаре zі ла кѹтаре чеас. Nѹмърѹл dрошчеї се афлѣ ші неоменітѹл ꙟнкъ се deскопері. Се спѹне ꙟнсъ, къ ачел ом ар фі de ранг ꙟналт. Фіе; dар ел тот есте ші ръмъне ѹн блъстъмат, ѹн dовіток deсфръпат. Ꙟн леціле маї векї а мѹлтор църї*) е пѹсъ пеdеапсъ морцїї пентрѹ ачеіа, карії ар ѹмілі ші ар атінце фечоріеа вреѹнеї фемеї. Пфѹї спѹркатѹл неом! съ нечінстеаскъ ел пе о фетіцъ, каре се ꙟнкреde ла карактерѹл лѹї ші алеаргъ сѹпт протекціе'ї! Есте ачеаста фаптъ de кавалер? Dакъ ам чере, ка ѹнѹл ка ачела съ се спънzѹре ла чеа маї de апроапе поартъ а четъцеї, тот п'ам чере мѹлт; чеа маї мікъ пеdеапсъ пентрѹ аша порк de къне ар фі робіеа de zече анї ла ѹн шанц ѹnde-ва. Кѹ кът edѹкаціа есте маї нобілъ, кѹ атъта пеdеапса требѹе съ фіе маї аспръ.

ꙟNЩІНЦАРЕ.

Пентрѹ ка съ ꙟнлеснім кѹмпъраре фабрікателор поастре пентрѹ Трансілваніа ші Цара ромънеаскъ, ам ꙟнтокміт ѹн deпоzіт (магазіе) пентрѹ тоате продѹктеле поастре (de плѹмб, аліче, ферърії нетеde, фъѹръреці ші върсате) ла Dѹмнеалѹї

Paul Nendvich in Sibiiu,

ѹnde се віnde кѹ прецѹрї хотърѫте; тот аколо се прімеск ꙟнсърчінърї ші пентрѹ мърфї de фер маї не обічнѹіте атът de фъѹріе кът ші върсате.

Рѹскберг, 1. Іанѹаріе 1844.

Fratii Hofmann & C. Maderspach.

*) Кїар ші ꙟн Трансілваніа.

РЕDАКТОР: ГЕОРГІЕ БАРІЦ. EDITOR: IOAN ГЪТТ.

bjbv